Dosarul *****-969/2024
2-24021560-12-3-23022024-1

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

25 iulie 2024 mun.Chişinău

Judecătoria Chişinău, sediul Râşcani,

Preşedintele şedinţei, judecător Bagrin Lucia,
Grefier Cibotari Cristina,

examinând în ședința de judecată publică acțiunea în contencios administrativ a reclamantului Buruiană Simion împotriva Inspectoratului General pentru Supraveghere Tehnică şi Ministerul Infrastructurii şi Dezvoltării Regionale a RM, cu participarea terților Matveev Carolina şi Rotaru Ştefăniţa -Victoria privind obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

Reclamantul – Buruiană Simion, prin intermediul avocatului Petru Bobu, la 23.02.2024, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General pentru Supraveghere Tehnică şi Ministerul Infrastructurii şi Dezvoltării Regionale a RM privind anularea prescripției nr.00072 din 08.12.2023 întocmită de inspectorii Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică în privința lui Simion Buruiană; anularea deciziei *****72/24 din 23.01.2024 adoptată în procedură prealabilă; anularea refuzului autorității ierarhic superioară Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale de a adopta decizia definitivă și a admite cererea prealabilă.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 12.06.2024, pe cauza nominalizată au fost atrași în proces, în calitate de persoane terțe – Matveev Carolina și Rotaru Ștefăniță-Victoria (f.d.73-74).

În argumentarea acțiunii, avocatul Petru Bobu, acționând în interesele reclamantului Buruiană Simion a menționat că, pe 09.06.2023 Simion Buruiană a devenit coproprietar în devălmășie a încăperii locative cu suprafața de 21,4 m^2, nr. cadastral *****, situată în or. Chișinău, str.*****. Și cum pereții frontali s-au dovedit a fi supuși eroziei, iar din peretele interior rămăseseră doar cioburi, Simion Buruiană a început a-i întări schimbând și acoperișul de ardezie, care pe alocuri era cu fisuri, cioburile peretelui interior fiind evacuate.

Văzând aceasta, vecinele Ștefanița-Victoria Rotaru, proprietară a apartamentului *****, care i-a și vîndut acestuia încăperea cu pricina, și Carolina Matveev, proprietara apartamentului *****, au declarat că reparația urmează a fi precedată de acordul lor.

Astfel, pe 01.12.2023 în încăpere au dat buzna două persoane care legitimându-se doar la insistența repetată a lui Simion Buruiană, s-au dovedit a fi inspectori ai oarecare Direcții cu o denumire abreviată din 9 litere, Octavian Harabagiu și Tudor Ralea.

Pe un formular, s-a întocmit o declarație, în care Simion Buruiană a fost întrebat dacă dorește să semneze un oarecare act de inspectare și o oarecare prescripție, la ce acesta a răspuns negativ, or așa acte n-au fost întocmite.

Pe 08.12.2023, la Simion Buruiană s-au prezentat încă două persoane, întocmită fiind o prescripție, din ce rezultă că au fost demolați pereții interiori și exteriori, precum și acoperișul, efectuându-se lucrări de construcție a planșeului în lipsa actelor permisive și a persoanelor atestate în domeniu nefiind asigurată protecția locatarilor, concluzia finală fiind că faptele contravin legislației ce reglementează calitatea în construcții și controlul de stat în domeniu.

Prin scrisoarea din 10.01.2024, de către Ministerul respectiv au fost informați despre declinarea competenței în favoarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, iar pe 23.01.2024, instituția i-a notificat că cererea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Potrivit art. 168 Cod administrativ, asupra deciziei de respingere a cererii prealabile urmează să se pronunțe autoritatea ierarhic superioară, la caz Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale. Faptul că pînă în prezent careva răspuns nu a primit, i-a determinat să se adreseze în instanța de judecată cu prezenta cerere.

Mai invocă reclamantul că decizia prezintă deficiențe grave de motivare, cu desăvârșire fiind ignorate toate prevederile legale, aduse în sprijin.

În cadrul ședinței de judecată, reclamantul Buruiană Simion și reprezentantul său, avocatul Petru Bobu, împuternicit prin mandatul nr.1905434 din 11.12.2023, au susținut în totalitate acțiunea înaintată și au solicitat admiterea pretențiilor după cum au fost formulate din motivele de fapt și de drept expuse în scris.

Pârâtul – Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, (în continuare INST) în referința prezentată instanței la 08.04.2024 (f.d.45-48), a menționat că nu recunoaște acțiunea înaintată de către reclamant, consideră că aceasta este neîntemeiată și pasibilă de a fi respinsă din considerentele ce succed.

Menționează că, prin cererea înregistrată cu indici de intrare nr.13126/23 din 01.12.2023, cet. Matveev Carolina și cet.Rotaru Ștefanița-Victoria au solicitat stoparea lucrărilor de demolare și construcție a apartamentului ***** din str. *****, mun. Chișinău efectuate de către proprietarul acestuia, dnul Buruiană Simion. Petiționarii menționează, că dânsul execută lucrările în lipsa acordului scris al copropritarilor blocului locativ care sunt proprietarii apartamentelor ***** din acelaș bloc locativ amplasat pe adresa str. ***** mun. Chișinău. Petiționarii mai comunică, că în apartamentul *****, proprietara Matveev Carolina, au apărut fisuri în pereții apartamentului, urmare a demolării pereților apartamentului *****. Totodată, consideră, că lucrările sunt executate în lipsa actelor permisive și solicită tragerea la răspundere conform prevederilor legale a lui Buruiană Simion, pentru ilegalitățile comise.

În drept, în scopul verificării solicitării menționate supra, de către inspectorul principal al DSTCDATUCC a INST, Harabagiu Octavian în colaborare cu inspectorul principal al DSTCDATUCC a INST, Ralea Tudor, în rezultatul ieșirii la fața locului, a fost întocmit Actul de inspectare nr.19/13126/23 din 01.12.2023, prin care s-a constatat, că în mun. Chișinău, sect. Centru, str. ***** la apartamentul *****, cu suprafața de 21,4 m^2, parte componentă a blocului locativ cu numărul cadastral *****, cu suprafața la sol de 80,0 m^2, au fost executate lucrări de demolare a pereților exteriori portanți de la fațada construcției, a peretelui lateral stânga și a celui posterior, precum și a pereților interiori din cadrul apartamentului. De asemenea s-a constatat că se executau lucrări de construcție și anume: lucrări de armare/betonare a coloanelor; lucrări de zidărie a peretelui posterior; lucrări de armare a planșeului nou din contul demolării acoperușului și a planșeului vechi. Dimensiunile pe interior a încăperii reconstruire sunt de aproximativ 7,00 x 4,50 metri, ce constituie suprafața totală interioară de aproximativ 31,5 m^2.

Faptele constatate contravin prevederilor art.26 lit.d) al Legii nr.721 din 02.02.1996 privind calitatea în construcții, art. 1 alin. (2) și art. 17 ale Legii nr.163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

Prin citația nr.4483/23 din 06.12.2023, cet. Buruiană Simion, domiciliat în mun. Chișinău, str. *****, a fost citat la sediul INST pentru data de 15.12.2023, în intervalul orelor 13.00-16.00, la agenții constatatori Harabagiu Octavian sau Ralea Tudor, pentru constatarea circumstanțelor executării lucrărilor de construcție la obiectivul din str.*****, mun. Chișinău, însă din motive necunoscute acesta nu s-a prezentat și nu a depus o declarație în scris prin care să motiveze neprezentarea.

Pe data de 08.12.2023, în urma verificărilor cu ieșire la fața locului, inspectorul principal DSTCDATUCC a INST, Ralea Tudor și șeful-adjunct al DSTCDATUCC a INST, Leonid Bacilo, cu participarea cet. Buruiană Simion au constatat că ultimul, la obiectivul din str. *****, apartamentul *****, sect. Centru, mun. Chișinău, a demolat pereții interiori și exteriori, precum și acoperișul cu dimensiunile aproximative de 6,00 x 4,00 m^2 a construcției cu numărul cadastral *****, pe porțiunea ocupată de apartamentul *****. La moment se executau lucrări de construcție/montaj a planșeului la cota aproximativă(+3), fără acte permisive eliberate în modul corespunzător. Lucrările de construcție/montaj se executau în lipsa persoanelor atestate în domeniul construcțiilor (responsabil tehnic și diriginte de șantier). Reconstrucția imobilului menționat se executa în curtea comună, fără respectarea cerințelor minime în construcții, fără montarea gardului de protecție, care ar proteja viața și sănătatea locatarilor din curtea comună.

Aceste fapte contravin prevederilor art.22 alin.(1) lit.b) al Legii nr.721 din 02.02.1996 privind calitatea în construcții și art. 1 alin. (2) al Legii nr.163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

Pentru încălcările admise, persoanei fizice, Buruiană Simion, domiciliat în mun. Chișinău, str. *****, i-a fost întocmită Prescripția seria INST nr.00072 din 08.12.2023, prin care s-a prescris în regim de urgență să efectueze expertiza tehnică a construcției conform Hotărârii Guvernului nr. 936 din 01.09.2006 cu elaborarea măsurilor de consolidare a construcției, în scopul excluderii deteriorării imobilului în cauză, cu

obținerea actelor permisive conform prevederilor Legii nr.163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, cu informarea INST despre obținerea actelor permisive, fiind aplicată măsura restrictivă absolut necesară în cazul dat în scopul asigurării nesurvenirii consecințelor imprevizibile-sistarea tuturor tipurilor de lucrări de construcție. Prescripția a fost semnată necondiționat de către cet. Buruiană Simion și înmânată la data întocmirii.

În scopul monitorizării executării Prescripției seria INST nr. 00072 din 08.12.2023 în partea sistării lucrărilor de construcție, cu ieșire la fața locului, pe data de 18.12.2023 a fost întocmit Actul de inspectare nr.19/13126/23, prin care s-a constatat ignorarea prescripției nominalizate prin continuarea de către cet. Buruiană Simion a lucrărilor de reconstrucție a apartamentului ***** din str. *****, sect. Centru, mun. Chișinău, manifestate prin construirea nivelului II, etaj de tip mansardă, executat din carcasă de lemn, cu acoperiș din lemn și țiglă metalică, cu dimensiunile aproximative de 7,00 x 4,50 metri. Astfel, de către cet. Buruiană Simion nu au fost respectate măsurile restrictive impuse prin Prescipția seria INST nr. 00072 din 08.12.2023. Neglijarea sau neîndeplinirea prescripțiilor Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică se sancționează conform prevederilor art. 177 alin.(4) lit. f) Cod contravențional.

Pe data de 20.12.2023, INST a înaintat Primăriei municipiului Chișinău demersul nr.4734/23, prin care a solicitat să fie informat despre eliberarea autorizației de desființare, a certificatului de urbanism pentru proiectare și a autorizației de construire pentru obiectivul - apartamentul ***** din str. *****, mun. Chișinău, identificat prin numărul cadastral *****. Prin răspunsul nr. 2-03/1-3282 din 03.01.2024. Primăria municipiului Chișinău a informat INST despre faptul, că acte permisive pentru proiectarea/construirea obiectivului respectiv nu sunt înregistrate.

Astfel, cele invocate supra denotă faptul că, cet. Buruiană Simion, în mod neautorizat a executat atât lucrările de desființare, cât și lucrările de construire a apartamentului ***** din str.*****, sect. Centru, mun. Chișinău. Pentru încălcările admise, INST a întocmit în privința cet. Buruiană Simion procese-verbale cu privire la contravenție după cum urmează: 1.Procesul-verbal cu privire la contravenție seria INST nr. 00066 din 30.01.2024 în privința cet. Buruiană Simion, învinuit de comiterea contravenției prevăzute de art.177 alin.(4) lit.c) Cod contravențional, manifestată prin executarea lucrărilor de demolare, fără autorizație de construire sau proiect. 2. Procesul-verbal cu privire la contravenție seria INST nr. 00067 din 30.01.2024 în privința cet. Buruiană Simion, învinuit de comiterea contravenției prevăzute de art. 177 alin.(4) lit.f) Cod contravențional, manifestată prin neglijarea sau neîndeplinirea prescripțiilor Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică. 3.Procesul-verbal cu privire la contravenție seria INST nr.00068 din 30.01.2024 în privința cet. Buruiană Simion, învinuit de comiterea contravenției prevăzute de art. 177 alin.(4) lit.c) Cod contravențional, manifestată prin executarea lucrărilor de construcție, fără autorizație de construire sau proiect.

Dosarele contravenționale se află pe rol în Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

În conformitate cu prevederile art.10 Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea

publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

În conformitate cu prevederile art.93 Cod administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin.(1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale.

În cererea sa, avocatul reclamantului pur declarativ invocă faptul, că prescripţia emisă este alogică după formă, abuzivă şi neîntemeiată, iar de aici ilegală după conţinut, fără a proba prin date concrete faptele declarate, limitându-se la enumerarea articolelor 118, 119 şi 120 din Codul administrativ.

Prescripţia seria INST nr.00072 din 08.12.2023 este un act administrativ defavorabil, emis motivat şi corespunzător exigenţelor art. 118 Cod administrativ, care stipulează că, motivarea este operaţiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esenţiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreţionare trebuie să poată fi recunoscute şi punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar. Motivarea trebuie să se refere şi la argumentele expuse în cadrul audierii.

În conformitate cu prevederile art.119 alin.(1),(2) Cod administrativ, conţinutul unui act administrativ individual trebuie să fie suficient de cert. Un act administrativ individual poate fi emis în scris, verbal sau prin comportament concludent. Forma actului administrativ individual este aleasă de autoritatea publică care emite actul administrativ în baza dreptului discreţionar corespunzător obligaţiilor sale. Actul administrativ scris poate fi emis pe suport de hârtie sau în formă de document electronic.

În conformitate cu prevederile pct. 12 alin.(2) al Regulamentului cu privire la organizarea şi fucţionarea Inspectoratului Naţional pentru Supraveghere Tehnică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 391 din 14.06.2023, în conformitate cu domeniile de activitate şi funcţiile stabilite în prezentul Regulament, în domeniul construcţiilor şi urbanismului, Inspectoratul: a) realizează controlul de stat al componentelor sistemului calităţii în construcţii; c) realizează controlul de stat al calităţii lucrărilor de construcţie; h) examinează şi constată cazurile de execuţie a construcţiilor neautorizate sau a intervenţiilor neautorizate la construcţiile existente; i) solicită, la depistarea construcţiilor neautorizate sau a intervenţiilor neautorizate la construcţiile existente, sistarea lucrărilor până la luarea deciziei definitive; emite prescripţii privind înlăturarea încălcărilor cerinţelor prevăzute de cadrul normativ din domeniul construcţiilor şi urbanismului, verifică executarea efectivă a acestora, etc.

Structura actului administrativ individual emis sau confirmat în scris este prevăzută de art.120 Cod administrativ. Un act administrativ individual emis sau confirmat în scris trebuie să cuprindă un şir de cerinţe, precum: numele/denumirea autorităţii publice care a emis actul administrativ; numele colaboratorului autorităţii publice care a emis actul administrativ; numele destinatarului actului administrativ; data la care a fost emis actul administrativ; decizia luată (partea dispozitivă a actului

administrativ), etc., însă, actul administrativ emis nu conține un viciu deosebit de grav, care în consecință ar putea duce la nulitatea acestuia.

Astfel, în conformitate cu prevderile art.141 Cod administrativ, un act administrativ individual este nul dacă conține un viciu deosebit de grav și acest lucru este evident în cadrul aprecierii concludente a tuturor circumstanțelor care se iau în considerare. Un act administrativ individual este, de asemenea, nul: a) dacă executarea lui cere săvârșirea unei fapte ilegale, care constituie o componență de contravenție sau de faptă penală; b) dacă din motive reale nimeni nu-1 poate executa; c) dacă contravine bunelor moravuri; d) dacă la emiterea lui a contribuit o persoană care nu are dreptul să participe în procedură administrativă conform art. 49 alin. (1); e) dacă a fost emis în scris, dar nu poate fi identificată autoritatea publică emitentă; f) în alte cazuri prevăzute de lege.

Nu este de acord autoritatea pârâtă și cu afirmația reclamantului precum că, în activitatea sa, reprezentanții INST au încălcat prevederile pct.18 al Regulamentului cu privire la controlul de stat al calității în construcții, aprobat prin Hotărârea Guivernului nr. 360 din 25.05.1996. În conformitate cu prevederile pct.18 al Regulamentului enunțat, despre exercitarea controlului, conform programului de activitate, Inspecția de Stat în Construcții (la caz Inspectoratul Național pentru Supravegere Tehnică) informează autoritatea administrației publice locale, agentul economic sau persoana fizică cu cel puțin 5 zile înainte de control. Însă, în conformitate cu prevederile art.2 al Legii nr.131 din 08.06.2012 cu privire la controlul de stat asupra activității de întreprinzător, persoană supusă controlului (persoană controlată) este orice persoană fizică și/sau juridică care practică activitate de întreprinzător și este pasibilă controlului. Cu referire la caz, cet. Buruiană Simion nu este persoană fizică care practică activitatea de întreprinzător în domeniul executării lucrărilor de construcție și respectiv, nu poate cădea sub incidența normelor legale și a actelor normative indicate supra, iar acțiunile angajaților din cadrul INST nu se poate califica drept acțiuni desfășurate în cadrul unui control, efectuat prin prisma Regulamentului și Legii indicate supra.

De asemenea, nu este de acord cu afirmația precum că, acțiunile cet. Buruiană Simion se încadrează în prevederile art.14 al Legii nr.163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, or, în conformitate cu prevederile normei legale precitate (în redacția din 12.10.2023), se pot executa fără certificat de urbanism pentru proiectare și fără autorizație de construire lucrările care nu modifică structura de rezistență, aspectul exterior, caracteristicile inițiale ale construcțiilor și ale instalațiilor aferente. Din categoria acestor lucrări fac parte: a) reparații pentru împrejmuiri, acoperișuri, învelitori sau terase, dacă nu se modifică forma acestora; b) înlocuiri și reparații ale pardoselelor, pieselor de tîmplărie interioare și exterioare, dacă se păstrează forma și dimensiunile golurilor; c)lucrări de finisări interioare; d) lucrări de finisări exterioare, dacă nu se modifică elementele de fațadă și soluțiile cromatice; e) înlocuiri sau reparații ale sobelor, instalațiilor, sistemelor, echipamentului și utilajului tehnico-sanitar din interiorul clădirilor; f) înlocuiri sau reparații la branșamente exterioare, aferente construcțiilor, în limitele proprietății; g) reparații curente ale căilor de comunicații, accese de transport, parcări, trotuare și scări, ale sistemelor de captare și

evacuare a apelor pluviale ale drumurilor; h)lucrări de întreținere de rutină a drumurilor publice, lucrări de întreținere periodică a drumurilor publice, reparații ale infrastructurii căilor de comunicație terestră, cu menținerea traseelor, funcțiunilor, suprafețelor, volumetriei și categoriei tehnice a drumului; i) lucrări funerare subterane și supraterane în cimitire; j) instalarea mobilierului urban; k) amenajarea terenului aferent construcției existente; l) construcții auxiliare, anexe cu suprafața construită de pînă la 15 m^2 la casele de locuit particulare, amplasate pe terenuri private; m) instalarea rețelelor inginerești și de comunicații electronice și a elementelor de infrastructură asociată acestor rețele (instalații provizorii, formate din elemente ușor demontabile) pe imobilele, construcțiile și instalațiile existente ori în interiorul acestora, inclusiv canalizarea subterană existentă pentru cabluri, cu excepția cazurilor în care instalarea acestora presupune intervenții în structura de rezistență, pozări subterane noi și instalarea sau construcția unor structuri de suport cu fundații atașate permanent la teren (piloni, grinzi, console); n) instalarea rețelelor inginerești și de comunicații electronice (rețelelor interne de acces) în infrastructura (traseele sistematizate cablate și spațiile tehnologice) pentru instalarea echipamentelor și a altor elemente de infrastructură ale rețelelor interne de acces din clădiri; o) întreținerea, reparația, înlocuirea și retehnologizarea rețelelor inginerești și de comunicații electronice și a elementelor de infrastructură asociate acestor rețele; p) conectarea abonaților la rețelele inginerești și de comunicații electronice (rețelele interne de acces).

În conformitate cu prevederile art.172 Cod administrativ, dacă un act administrativ individual defavorabil este contestat cu cerere prealabilă, autoritatea publică, din oficiu sau la cererea persoanei afectate, poate suspenda executarea lui până la finalizarea procedurii prealabile, însă nu este obligată să facă acest lucru.

Pornind de la cele expuse, ținând cont de faptul că acțiunile angajaților INST se încadrează perfect în prevederile legislației și actelor notmative în vigoare, luând în considerație că nu există suspiciuni privind legalitatea actului administrativ individual defavorabil și nu există pericol iminent de producere a unor prejudicii ireparabile reclamantului prin executarea în continuare a actului administrativ individual defavorabil, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică respinge ca neîntemeiată și nefondată cererea de chemare în judecată înaintată de Buruiană Simion Andrei, privind anularea totală a Prescripției seria INST nr. 00072 din 08.12.2023 și a Deciziei nr. 272/24 din 23.01.2024 de respingere a cererii prealabile.

În cadrul ședințelor judecătorești, reprezentantul pârâtului Inspectoratul Național pentru Supraveghere, Victor Sîrbu, împuternicit în baza procurii nr.19/24 din 09.01.2024 (f.d.49) nu a recunoscut acțiunea reclamantului Buruiană Simion și a solicitat respingerea acțiunii, din motivele de fapt și de drept expuse în referință.

Persoana terță – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al RM, (în continuare MIDR) în referința prezentată instanței la 22.04.2024 (f.d.52-60), a solicitat declararea inadmisibilității acțiunii înaintate de Buruiană Simion prin prisma art.17 al Codului administrativ în partea ce ține de anularea „refuzului autorității ierarhic superioare Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, de a adopta decizia

definitivă și a admite cererea prealabilă”; în caz că instanța va considera admisibilă acțiunea, să fie respinsă integral ca fiind neîntemeiată, în baza argumentelor din prezenta referință.

Menționează Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale cu referire la inadmisibilitatea acțiunii, că potrivit art. 207 alin. (1) și (2) din Codul administrativ nr. 116/2018, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ și dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul prenotat.

Potrivit art.17 indicat mai sus, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În temeiul art.5 din Codul administrativ nr.116/2018, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea. Complementar, art.93 alin.(1) al Codului nominalizat, reglementează expres că fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

Astfel, pentru a pretinde revendicarea încălcării unui drept prin activitatea administrativă, trebuie să existe dreptul pretins încălcat și acest drept trebuie să nu fie unul presupus și nici pretins pentru viitor.

În context, potrivit art.39 alin.(2) Cod administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Art. 116 din Codul administrativ, statuează că, cererea prealabilă poate fi depusă numai dacă persoana își revindecă drepturile încălcate prin emiterea sau respingerea emiterii unui act administrativ individual.

Astfel, reclamantul Buruiană Simion nu a argumentat existența acțiunilor presupuse ilegale întreprinse de către Minister și nici nu a demonstrat existența dreptului presupus lezat de către MIDR în sensul art. 17 din Codul administrativ, or, MIDR nu a emis careva act administrativ, iar prin prezenta cerere de chemare în judecata nu se contestă un act (refuz) al ministerului care urmează a fi anulat.

Cu referire la circumstanțele de fapt, menționează Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale că prin scrisoarea Ministerului nr. 21 -122 din 10.01.2024 în temeiul art. 164 alin. (3) din Codul administrativ nr. 116/2018, s-a remis spre examinare, conform competențelor, cererea prealabilă nr.01-19/23 din 05.01.2024, înaintată de către reprezentantul domnului Simion Buruiană, avocat Petru Bobu privind dezacordul cu Prescripția seria INST nr.00072 din 08.12.2023 a Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, cu mențiunea că, în situația în care după soluționare a cererii prealabile se resping în tot sau în parte cerințele petiționarului ca fiind inadmisibile sau neîntemeiate, în temeiul art. 167 alin. (2) al Codului administrativ nr.116/2018, INST va

transmite dosarul administrativ cu toate actele în adresa ministerului pentru luarea deciziei în conformitate cu prevederile art. 168 Cod administrativ.

Drept urmare, prin scrisoarea INST nr.272/24 din 23.01.2024, MIDR a fost informat referitor la examinarea cererii prealabile a avocatului Petru Bobu, care acționează în interesele cet. Simion Buruiană, privind anularea totală a Prescripției seria INST nr. 00072 din 08.12.2023 de sistare a lucrărilor de construcție, cu referire la apartamentul ***** de pe str. *****, în privința lui Simion Buruiană, domiciliat în or. Chișinău, str. *****, cererea prealabilă fiind respinsă integral ca neîntemeiată.

Astfel, menționează faptul că scrisoarea INST nr. 272/24 din 23.01.2024 a fost transmisă pentru informare, însă nu pentru examinare în temeiul art. 167, 168 Cod administrativ.

În contextul celor invocate, consideră solicitarea reclamantului din cererea de chemare în judecată privind anularea „refuzului autorității ierarhic superioare Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, de a adopta decizia definitivă și a admite cererea prealabilă", ca fiind un argument neîntemeiat, iar potrivit art. 64 alin. (2) al Codului administrativ nr.116/2018 „refuzul de a primi sau a examina o cerere se consideră drept respingere a cererii, aceeași regulă se aplică și în cazul nesoluționării unei cereri în termen legal". Reieșind din prevederile art.139 alin.(l)-(4) a Codului administrativ care statuează că, (1) Un act administrativ individual devine valabil pentru persoana căreia îi este destinat sau care este afectată de el în momentul în care i se comunică acesteia, cu excepția cazului când actul administrativ însuși stabilește o dată ulterioară pentru obligativitatea sa. (2) Un act administrativ individual obține valabilitate cu acel conținut cu care este comunicat. (3) Un act administrativ individual rămâne valabil atâta timp cât nu este retras, revocat sau anulat într-un alt mod ori nu s-a consumat prin expirarea timpului sau într-un alt mod. (4) Actele administrative individuale se respectă de către autoritatea publică emitentă, alte autorități publice, destinatarii acestora și persoanele terțe.

Astfel, în contextul normelor expuse și constatând că, acțiunea a fost depusă în contencios administrativ, guvernată exclusiv de Codul administrativ, constată că normele acestuia sunt aplicate în mod corespunzător și se răsfrâng asupra tuturor proceselor administrative, prin urmare sunt prioritare la aplicare, astfel, este de menționat că, actele administrative contestate corespund exigențelor stabilite de Codul administrativ al Republicii Moldova fiind emis cu respectarea normelor procedurale și materiale, totodată, actul contestat nu conține vicii de natură să determine nulitatea acestuia, întru-cât, potrivit art.141 a CA al RM, un act administrativ individual este nul dacă conține un viciu deosebit de grav și acest lucru este evident în cadrul aprecierii concludente a tuturor circumstanțelor care se iau în considerare.

Totodată, un act administrativ individual este, de asemenea, nul: a) dacă executarea lui cere săvârșirea unei fapte ilegale, care constituie o componență de contravenție sau de faptă penală; b) dacă din motive reale nimeni nu-l poate executa; c) dacă contravine bunelor moravuri; d) dacă la emiterea lui a contribuit o persoană care nu are dreptul să participe în procedură administrativă conform art. 49 alin. (1); e) dacă a

fost emis în scris, dar nu poate fi identificată autoritatea publică emitentă; f) în alte cazuri prevăzute de lege.

Prin urmare, nulitatea actului nu poate fi invocată dacă lipsesc elementele esențiale pentru determinarea nulității expuse în normele relevate supra, iar, la caz constată că actul administrativ nu conține prevederi ce duc la nulitate.

Totodată, se constată caracterul declarativ și pur formal al obiecțiilor depuse de reclamant.

Cu privire la circumstanțele ce atestă netemeinicia acțiunii, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a relatat aceiași opinie ca și Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică în referința prezentată.

În cadrul ședințelor judecătorești, reprezentantul pârâtului Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Melega Sergiu, împuternicit în baza procurii nr.21-6461 din 19.12.2023 (f.d.61), fiind citat legal, nu s-a prezentat, însă prin referință a solicitat examinarea cauzei în lipsă (f.d. 52-60), motiv din care instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa persoanei terțe Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

Persoana terță – Rotaru Ștefăniță-Victoria, fiind prezentă în ședința de judecată, a solicitat respingerea acțiunii ca nefondată.

Persoana terță – Matveev Carolina, fiind prezentă în ședința de judecată, a solicitat respingerea acțiunii ca nefondată.

Aprecierea instanței:

Examinând acțiunea depusă de către Buruiană Simion, audiind explicațiile reclamantului, reprezentantului reclamantului, reprezentantului pârâtului Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, ale terților, precum și studiind argumentele copîrîtului Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, studiind probele administrate în ansamblul şi interconexiunea lor, normele legii aplicabile, instanța de judecată a ajuns la concluzia că acțiunea reclamantului Buruiană Simion împotriva Inspectoratului General pentru Supraveghere Tehnică şi Ministerul Infrastructurii şi Dezvoltării Regionale a RM, cu participarea terților Matveev Carolina şi Rotaru Ştefăniţa- Victoria privind anularea actului administrativ individual defavorabil, deciziei adoptate în procedura prealabilă, precum și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, este neîntemeiată şi pasibilă de respins, din următoarele considerente.

Noţiunea de „act administrativ” este reglementată în legislația națională, cât şi în Rezoluţia (77) 31 Cu privire la protecţia individului faţă de actele autorităţilor administrative, adoptată de Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997, statuează că, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voinţă, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorităţi publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri

individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorităţii publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertăţile sau interesele persoanelor fizice sau juridice şi care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcţii judiciare.

În conformitate cu art.17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art.206 Cod administrativ, (1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare); b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare); c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare); d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ). (2) Acţiunea în constatare prezumă existenţa unui interes îndreptăţit pentru constatarea solicitată. Acţiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul îşi poate sau şi-ar putea revendica drepturile printr-o altă acţiune prevăzută la alin.(1), cu excepţia situaţiei cînd se urmăreşte constatarea nulităţii unui act administrativ individual sau normativ.

Conform art.208 Cod administrativ, (1) în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

În conformitate cu art.209 al Codului administrativ, acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător. Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acţiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă. Pentru acţiunea în realizare, acţiunea în constatare şi acţiunea de control normativ nu există termen de înaintare a acţiunii în contencios administrativ.

Instanța de judecată a stabilit că, adresarea în judecată cu acțiune în contencios administrativ a fost precedată de adresarea avocatului reclamantului Buruiană Simion, la 09 ianuarie 2024, cu cererea prealabilă, depusă și înregistrată la Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale cu nr.196, prin care a solicitat anularea prescripției INST nr.00072 din 08.12.2023 (f.60-62 din dosarul administrativ).

Prin scrisoarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr.21-122 din 10.01.2024, în temeiul art. 164 alin. (3) din Codul administrativ nr. 116/2018, a fost remisă spre examinare, conform competențelor, cererea prealabilă înaintată de către reprezentantul domnului Simion Buruiană, avocat Petru Bobu privind dezacordul cu Prescripția seria INST nr.00072 din 08.12.2023 a Inspectoratului Național pentru

Supraveghere Tehnică. Totodată, în situația în care după soluționare a cererii menționate supra, se resping în tot sau în parte ca fiind inadmisibile sau neîntemeiate cerințele petiționarului, în temeiul art. 167 alin. (2) al Codului administrativ nr. 116/2018, s-a solicitat transmiterea dosarului administrativ cu toate actele în adresa ministerului (f.d.22).

Astfel, prin decizia adoptată în procedura prealabilă de către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică nr.272/24 din 23.01.2024, s-a relatat că la 08.12.2023, în urma verificărilor cu ieșire la fața locului, inspectorul principal DSTCDA TUCC a INST, Ralea Tudor și șelul-adjunct al DSTCDATUCC a INST, Leonid Bacilo, cu participarea cet. Buruiană Simion, au constatat că, ultimul, la obiectivul din str. *****,*****, sect. Centru, mun. Chișinău, a demolat pereții interiori și exteriori, precum și acoperișul cu dimensiunile aproximative de 6,00 x 4,00 metri a constrrucțici cu numărul cadastral *****, pe porțiunea ocupată de apartamentul *****. La moment se executau lucrări de construcție/montaj a planșeului la cota aproximativă (+3), fără acte permisive eliberate în modul corespunzător. Lucrările de construcție/montaj se executau în lipsa persoanelor atestate în domeniul construcțiilor. Reconstrucția imobilului menționat se executa în curtea comună, fără respectarea cerințelor minime în construcții, fără montarea gardului de protecție, care ar proteja viața și sănătatea locatarilor din curtea comună. Aceste fapte contravin prevederilor art. 22 alin. (1) lit. b) al Legii nr.721 din 02.02.1996 privind calitatea în construcții și art. 1 alin.(2) al Legii nr.163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție. Pentru încălcările admise, persoanei fizice, Buruiană Simion, i-a fost întocmită Prescripția seria INST nr. 00072 din 08.12.2023, prin care s-a prescris în regim de urgență să efectuieze expertiza tehnică a construcției conform Hotărârii Guvernului nr. 936 din 01.09.2006 publicată în Monitorul Oficial, cu obținerea actelor permisive conform prevederilor Legii nr. 163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, cu informarea INST despre obținerea actelor permisive, cu aplicarea măsurii restrictive-sistarea tuturor tipurilor de lucrări de construcție. Prescripția a fost înmânată cet. Buruiană Simion la data întocmirii. Pornind de la cele expuse, ținând cont de faptul că, acțiunile angajaților INST se încadrează în prevederile legislației și actelor normative în vigoare, luând în considerație că, nu există suspiciuni serioase și rezonabile privind legalitatea actului administrativ individual defavorabil și nu există pericol iminent de producere a unor prejudicii ireparabile prin executarea în continuare a actului administrativ individual defavorabil, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică a respins ca neîntemeiată cererea prealabilă a avocatului Petru Bobu în interesele lui Buruiană Simion Andrei, privind anularea totală a Prescripției seria INST nr. 00072 din 08.12.2023 (f.d.26-30).

Așadar, nefiind de acord cu actul administrativ individual defavorabil și anume, cu prescripția nr.00072 din 08.12.2023, emisă de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică în privința sa, precum și decizia adoptată în procedura prealabilă nr.272/24 din 23.01.2024, reclamantul Buruiană Simion, prin intermediul avocatului Petru Bobu și-a realizat dreptul la acțiune și a depus acțiunea în contencios administrativ la 23.02.2024 (f.d.5-9).

Conform ar.10 alin.(1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este

orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art.11 alin.(1) lit.a) al Codului administrativ, actele administrative individuale pot fi acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Prescripția nr.00072 din 08.12.2023, emisă de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, este act administrativ individual, emanând de la o autoritate publică, reprezentând o măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică în vederea respectării normelor în construcție de către reclamant. Totodată, în sensul art.10 și 11 din Codul administrativ, aceasta reprezintă un act administrativ individual defavorabil reclamantului, referindu-se la impunerea restricțiilor reclamantului la efectuarea lucrărilor în construcție.

Referitor la solicitarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale privind declararea acțiunii ca inadmisibilă în temeiul art.17 Cod administrativ și anume lipsa dreptului vătămat în partea pretențiilor înaintate către Minister, deoarece Ministerul nu a emis nici un act administrativ în privința reclamantului Buruiană Simion, instanța de judecată o consideră neîntemeiată și atestă că, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, potrivit Regulamentului cu privire la organizarea şi funcţionarea Inspectoratului Naţional pentru Supraveghere Tehnică, este autoritatea publică ierarhic superioară Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, care urma să examineze și să se expună referitor la cererea prealabilă depusă de reclamant în acest sens.

Analizând circumstanțele speței în coraport cu normele legale precitate, instanța de judecată constată că, reclamantul Buruiană Simion a contestat un act administrativ individual defavorabil, a respectat procedura prealabilă, precum și termenul de depunere a acțiunii în contencios administrativ, astfel, acțiunea fiind admisibilă, instanța urmează să se expună asupra fondului cauzei.

Controlul judecătoresc al legalității actelor administrative, presupune apărarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, împotriva abuzurilor administrației publice, în condițiile legii contenciosului administrativ. Acest control se înfăptuiește de către instanțele de judecată în condițiile legii privind organizarea judecătorească. Întru elucidarea subiectului privind realizarea controlului judecătoresc se impune conceptul competenței, în baza căruia se realizează respectivul control. Pornind de la scopul primordial al instituției contenciosului administrativ care este prestabilit de legiuitor și care presupune contracararea abuzurilor şi exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept.

Or, reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitor și care a fost formulat astfel - orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un

act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins şi repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Astfel, obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie verificarea legalității actului administrativ individual defavorabil – a prescripției nr.00072 din 08.12.2023 emisă de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică.

Circumstanțele faptice ce au importanță pentru soluționarea cauzei, stabilite în cadrul examinării pricinii, pot fi rezumate în felul următor: potrivit certificatului din Registrul bunurilor imobile, apartamentul ***** din str. *****, mun.Chișinău, cu nr.cadastral ***** aparține lui Buruiană Simion și Buruiană Tatiana, în temeiul contractului de vînzare-cumpărare nr.1-349 din 08.06.2023 (f.d.3).

La 01.12.2023 Matveev Carolina și Rotaru Ștefăniță-Victoria au depus la Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică cerere prin care au solicitat stoparea lucrărilor de demolare și construcție a ap.2 din str.Alexei Sciusev, mun. Chișinău efectuate de către proprietarul acestuia, dl Buruiană Simion. Au comunicat că în apartamentul *****, proprietara Matveev Carolina au apărut fisuri în pereții apartamentului la sol, urmare a demolării pereților ap.2 (f. 1 din dosarul administrativ).

Potrivit actului de inspectare nr.19/13126/23 din 01.12.2023 emis de inspectorii principali ai INST, Ralea Tudor și Octavian Harabagiu, în rezultatul inspectării bunului imobil la fața locului, s-a constatat că au fost executate lucrări de demolare a pereților exteriori portanți, exteriori de la fațada construcției, lateral stânga și posterior, precum și a pereților interiori din cadrul apartamentului *****. De asemenea se execută lucrări de construire și anume: executarea lucrărilor de armare/betonare a coloanelor; lucrări de zidire a peretelui posterior; lucrări de armare a planșeului nou din contul demolării acoperișului și planșeului vechi. Dimensiunile pe interior a încăperii reconstruite sunt de aproximativ 7,0 x 4,5 metri, ce constituie suprafața totală interioară de aproximativ 31,5 metri pătrați. Faptele contravin preevderilor art.26 lit.d) al Legii nr.721/1996, art.1 alin.(2), art.17 al Legii nr.163/2010. S-a propus sistarea lucrărilor neautorizate până la obținerea actelor permisive conform Legii nr.163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție (f. 20-20 verso din dosarul administrativ).

Potrivit prescripției nr.00072 din 08.12.2023, emisă de inspectorii principali ai INST, Ralea Tudor și Bacilo Leonid, în rezultatul verificărilor cu ieșire la fața locului la obiectivul din str. *****, apartamentul *****, sect. Centru, mun.Chișinău, s-a constatat că au fost demolați pereții interiori și exteriori, precum și acoperișul cu dimensiunile aproximative 6,0 x 4,0 metri a construcției cu numărul cadastral ***** pe porțiunea ocupată de apartamentul *****. La moment se execută lucrări de construcție-montaj a planșeului la cota aproximativă (+3) fără acte permisive eliberate în modul corespunzător. Lucrările de construcție-montaj se execută în lipsa persoanelor atestate în domeniul construcțiilor. Reconstrucția imobilului menționat se execută în curtea comună, fără respectarea cerințelor minime în construcții, fără montarea gardului de protecție, care ar proteja viața și sănătatea locatarilor din curtea comună. Faptele contravin prevederilor art.22 alin.(1), pct.b) d), g) și h) al Legii nr.721 din 02.02.1996 privind calitatea în

construcții și art.1 alin.(2) al Legii nr.163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție. S-a prescris: În regim de urgență de efectuat expertiza tehnică a construcției conform Hotărîrii Guvernului nr.936 din 01.09.2006, publicată în Monitorul Oficial. De obținut actele permisive conform prevederilor Legii nr.163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție. După obținerea actelor permisive de informat Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică. Ca măsuri restrictive: S-a sistat toate tipurile de lucrări de construcție. Neîndeplinirea prescripției se sancționează conform art.177 alin.(4) lit.f) Cod contravențional (f. 43-43 verso din dosarul administrativ).

Potrivit actului de inspectare nr.19/13126/23 din 19.12.2023 emis de inspectorii principali ai INST în scopul monitorizării executării prescripției seria INST nr.00072 din 08.12.2023 cu ieșire la fața locului, s-a constatat continuarea executării lucrărilor de reconstrucție a apartamentului ***** și anume lucrări de construire a nivelului doi, etaj de tip mansardă, din carcasă de lemn, cu acoperiș din lemn și țiglă metalică. Dimensiunile acoperișului sunt de aproximativ 7,0 x 4,5 metri. Astfel, nu au fost respectate măsurile restrictive impuse prin Prescripția seria INST nr.00072 din 08.12.2023 (f. 44-44 verso din dosarul administrativ).

Prin scrisoarea Primăriei mun.Chișinău *****-03/1-3282 din 03.01.2024, la demersul Inspectoratului Național Pentru Supraveghere Tehnică nr.4734/23 din 20.12.2023, a informat că acte permisive pentru proiectare/construire a apartamentului ***** din str.*****, nu sunt înregistrate (f.54 din dosarul administrativ).

Totodată, prin scrisoarea Preturii sect.Centru nr.3-03/2-1470 din 28.12.2023, la adresarea locatarilor, s-a solicitat INST examinarea posibilității sesizării Inspectoratului de Poliție cu adresarea copiei actului întocmit, conform art.18-26 ale Legii cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr.320 din 27.12.2012, în special art.24 (4) „curmarea infracțiunii sau contravenției”, cu solicitarea curmării contravenției prin stoparea efectivă a lucrărilor (f.55 din dosarul administrativ).

În conformitate cu Regulamentului cu privire la organizarea şi funcţionarea Inspectoratului Naţional pentru Supraveghere Tehnică, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.391 din 14.06.2023, pct.12. stabilește că în conformitate cu domeniile de activitate şi funcţiile stabilite în prezentul Regulament, Inspectoratul exercită următoarele atribuţii: 2) în domeniul construcţiilor şi urbanismului: a) realizează controlul de stat al componentelor sistemului calităţii în construcţii; b) realizează controlul implementării documentaţiei de amenajare a teritoriului şi urbanism; c) realizează controlul de stat al calităţii lucrărilor de construcţie; d) realizează controlul de stat la recepţia lucrărilor ajunse în următoarele faze determinante ale construcției: trasarea axelor clădirii pe teren, planşeul la cota 0.000 şi planşeul ultimului nivel autorizat; e) participă la lucrările comisiilor de recepţie a construcţiilor şi a instalaţiilor aferente finanţate din contul mijloacelor bugetului de stat, bugetelor de asigurări sociale, bugetelor locale, fondului rutier, fondurilor asigurărilor obligatorii de asistenţă în medicină, fondurilor speciale, creditelor acordate cu garanţia statului, precum şi al mijloacelor instituţiilor şi întreprinderilor de stat şi societăţilor pe acţiuni în capitalul social al cărora partea preponderentă o constituie cota statului; f) participă la recepţia construcţiilor şi

instalaţiilor aferente finanţate din mijloace financiare proprietate privată, în cazurile prevăzute de cadrul normativ; g) efectuează controlul volumului şi al costului lucrărilor de construcţie în cazul construcţiilor finanţate din mijloace financiare publice; h) examinează şi constată cazurile de execuţie a construcţiilor neautorizate sau a intervenţiilor neautorizate la construcţiile existente; i) solicită, la depistarea construcţiilor neautorizate sau a intervenţiilor neautorizate la construcţiile existente, sistarea lucrărilor până la luarea deciziei definitive; j) emite prescripţii privind înlăturarea încălcărilor cerinţelor prevăzute de cadrul normativ din domeniul construcţiilor şi urbanismului, verifică executarea efectivă a acestora; k) constată contravenţii, examinează cauze contravenţionale şi aplică sancţiuni în domeniu, în conformitate cu prevederile Codului contravenţional al Republicii Moldova nr.218/2008; l) intervine în cazurile de accidente tehnice la construcţiile aflate în exploatare sau în fază de execuţie; m) exercită controlul asupra comportării construcţiilor în exploatare, intervenţiilor în timp la construcţiile existente, precum şi documentarea stării tehnice şi a parametrilor de exploatare a construcţiei; n) exercită controlul asupra postutilizării construcţiilor şi corectitudinii gestionării deşeurilor provenite din construcţii şi demolări; o) participă la stabilirea gradului de avariere a construcţiilor şi, în cazul în care construcţiile prezintă pericol, interzice exploatarea acestora; p) solicită efectuarea expertizelor tehnice ale construcţiilor în cazul în care acestea prezintă risc de avariere; q) înaintează către comisia de atestare propuneri privind sistarea valabilităţii sau anularea certificatelor de atestare tehnico-profesională a responsabililor tehnici, diriginţilor de şantier, proiectanţilor, verificatorilor de proiecte şi a altor specialişti implicaţi în procesul de construcţie.

Potrivit art.22 din Legea privind calitatea în construcţii nr.721 din 02.02.1996, (1) Investitorii sînt persoane fizice sau juridice care finanţează şi realizează investiţii sau intervenţii la construcţiile existente în sensul legii şi răspund de îndeplinirea următoarelor obligaţii principale referitoare la calitatea construcţiilor: a) stabilirea nivelului calitativ ce trebuie realizat prin proiectare şi execuţie pe baza documentelor normative, precum şi a studiilor şi cercetărilor efectuate; b) obţinerea certificatului de urbanism, autorizaţiei de construire şi avizelor prevăzute de lege; c) prezentarea proiectelor pentru verificare şi înlăturarea neregulilor depistate în urma verificării; d) asigurarea verificării execuţiei corecte a lucrărilor de construcţii prin responsabili tehnici atestaţi sau agenţi economici de consultanţă specializaţi şi autorii proiectelor, pe tot parcursul lucrărilor; e) acţionarea în vederea soluţionării neconformităţilor, a defectelor apărute pe parcursul execuţiei lucrărilor, precum şi a deficienţelor proiectelor; f) asigurarea recepţiei lucrărilor de construcţii la terminarea lucrărilor şi (sau) la expirarea perioadei de garanţie; g) întocmirea cărţii tehnice a construcţiei şi predarea acesteia către proprietar; h) asigurarea expertizării construcţiilor de către experţi tehnici în construcţii în cazurile în care la aceste construcţii se execută lucrările prevăzute la art.19 alin.(2); i) notificarea Inspectoratului Naţional pentru Supraveghere Tehnică despre recepţia lucrărilor ajunse în fazele determinante ale construcţiei specificate la art.21 alin.(4).

În conformitate cu prevederile art.26 lit d) din Legea privind calitatea în construcţii nr.721 din 02.02.1996, Proprietarii construcţiilor au următoarele obligaţii principale: efectuarea, după caz, de lucrări de reconstruire, consolidare, transformare,

extindere, desfiinţare parţială şi de reparaţii, precum şi schimbarea aspectului urbanistic şi arhitectural al construcţiilor numai pe bază de proiecte elaborate şi verificate potrivit legislaţiei în vigoare.

Art.1 din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcţie nr. 163 din 09.07.2010, stipulează că obiectul prezentei legi îl constituie reglementarea modului de autorizare, avizare şi verificare a lucrărilor de proiectare, executare sau desfiinţare a construcţiilor şi amenajărilor în conformitate cu documentaţia de urbanism şi de amenajare a teritoriului prin aplicarea sistemului de documente normative în construcţii în scopul asigurării transparenţei şi publicităţii la emiterea actelor administrative şi al creării unor condiţii favorabile mediului de afaceri. Prevederile prezentei legi sunt obligatorii pentru autorizarea executării construcţiilor de orice gen, categorie, destinaţie şi tip de proprietate, cu excepţia obiectelor cu caracter militar sau secret şi a construcţiilor misiunilor diplomatice ale statelor străine în Republica Moldova, care se autorizează în mod special.

Potrivit art.12 alin.(1) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcţie nr. 163 din 09.07.2010 (în vigoare la momentul emiterii actului contestat), (1) Autorizaţia de construire (anexa nr.3) se emite de către primarul unităţii administrativ-teritoriale în baza cererii proprietarului, în baza cererii deţinătorului dreptului de superficie asupra terenului, cu acordul scris al proprietarului terenului, iar în cazul reţelelor inginereşti şi de comunicaţii electronice şi al elementelor de infrastructură asociată acestor reţele – în baza cererii investitorului/beneficiarului sau a furnizorului de reţele publice de comunicaţii electronice (anexa nr.31), în care se indică locul amplasării imobilului/terenului, în cel mult 30 de zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia. La cerere se anexează următoarele documente: a) acordul autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de construcţie şi în perioada exploatării obiectului construit, iar în cazul construcţiei reţelelor inginereşti şi de comunicaţii electronice şi a elementelor de infrastructură asociată acestor reţele – acordul titularului dreptului de proprietate sau de administrare asupra imobilului/terenului ce urmează a fi utilizat pentru construcţie; b) certificatul de urbanism pentru proiectare sau certificatul constatator, în cazul aplicării principiului aprobării tacite; c) extrasul din documentaţia de proiect, cuprinzând memoriul explicativ, planul general (plan de situaţie, plan trasare), faţadele, soluţiile cromatice, proiectul de organizare a executării lucrărilor de construcţie. Pentru autorizarea lucrărilor de infrastructură tehnico-edilitară, faţadele şi soluţiile cromatice nu se prezintă în extrasul documentaţiei de proiect; d) raportul unic de verificare a documentaţiei de proiect pentru construcţie, elaborat conform regulamentului aprobat de Guvern; e) buletinul de identitate (în cazul persoanei fizice) sau certificatul de înregistrare (în cazul persoanei juridice); f) contractul privind supravegherea de autor, semnat de către solicitant (beneficiar) şi proiectant; j) actul care atestă dreptul de proprietate sau dreptul de superficie asupra terenului.

Art.14 alin.(1) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcţie nr. 163 din 09.07.2010 (în vigoare la momentul emiterii actului contestat), statua: Se pot executa fără certificat de urbanism pentru proiectare şi fără autorizaţie de construire

lucrările care nu modifică structura de rezistenţă, aspectul exterior, caracteristicile iniţiale ale construcţiilor şi ale instalaţiilor aferente. Din categoria acestor lucrări fac parte: a) reparaţii pentru împrejmuiri, acoperişuri, învelitori sau terase, dacă nu se modifică forma acestora; b) înlocuiri şi reparaţii ale pardoselelor, pieselor de tîmplărie interioare şi exterioare, dacă se păstrează forma şi dimensiunile golurilor; c) lucrări de finisări interioare; d) lucrări de finisări exterioare, dacă nu se modifică elementele de faţadă şi soluţiile cromatice; e) înlocuiri sau reparaţii ale sobelor, instalaţiilor, sistemelor, echipamentului şi utilajului tehnico-sanitar din interiorul clădirilor; f) înlocuiri sau reparaţii la branşamente exterioare, aferente construcţiilor, în limitele proprietăţii; g) reparaţii curente ale căilor de comunicaţii, accese de transport, parcări, trotuare şi scări, ale sistemelor de captare şi evacuare a apelor pluviale ale drumurilor; h) lucrări de întreţinere de rutină a drumurilor publice, lucrări de întreţinere periodică a drumurilor publice, reparaţii ale infrastructurii căilor de comunicaţie terestră, cu menţinerea traseelor, funcţiunilor, suprafeţelor, volumetriei şi categoriei tehnice a drumului; i) lucrări funerare subterane şi supraterane în cimitire; j) instalarea mobilierului urban; k) amenajarea terenului aferent construcţiei existente; l) construcţii auxiliare, anexe cu suprafaţa construită de pînă la 15 m2 la casele de locuit particulare, amplasate pe terenuri private; m) instalarea reţelelor inginereşti şi de comunicaţii electronice şi a elementelor de infrastructură asociată acestor reţele (instalaţii provizorii, formate din elemente uşor demontabile) pe imobilele, construcţiile şi instalaţiile existente ori în interiorul acestora, inclusiv canalizarea subterană existentă pentru cabluri, cu excepţia cazurilor în care instalarea acestora presupune intervenţii în structura de rezistenţă, pozări subterane noi şi instalarea sau construcţia unor structuri de suport cu fundaţii ataşate permanent la teren (piloni, grinzi, console); n) instalarea reţelelor inginereşti şi de comunicaţii electronice (reţelelor interne de acces) în infrastructura (traseele sistematizate cablate şi spaţiile tehnologice) pentru instalarea echipamentelor şi a altor elemente de infrastructură ale reţelelor interne de acces din clădiri; o) întreţinerea, reparaţia, înlocuirea şi retehnologizarea reţelelor inginereşti şi de comunicaţii electronice şi a elementelor de infrastructură asociate acestor reţele; p) conectarea abonaţilor la reţelele inginereşti şi de comunicaţii electronice (reţelele interne de acces).

În conformitate cu art.17 alin.(1) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcţie nr. 163 din 09.07.2010, autorizaţia de desfiinţare (anexa nr.4) se emite de către primarul unităţii administrativ-teritoriale în baza cererii beneficiarului (anexa nr.41), în care se indică locul amplasării imobilului/terenului, în cel mult 10 zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia. La cerere se anexează următoarele documente: b) proiectul de organizare a executării lucrărilor de desfiinţare; c) buletinul de identitate (pentru persoană fizică) sau certificatul de înregistrare (pentru persoană juridică); d) expertiza tehnică, în cazul desfiinţării parţiale a imobilului; e) acordul autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren, ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de desfiinţare totală sau parţială a imobilului; f) avizul pozitiv al Ministerului Culturii, în cazul monumentelor de istorie, artă şi arhitectură sau al obiectelor situate în zone construite înscrise în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat.

Cu referire la fondul pretenției deduse judecării, instanţa reține că, actul administrativ contestat, prescripția nr.00072 din 08.12.2023 precum și actele de inspectare, au fost emise în urma controlului la fața locului și depistării desfășurării lucrărilor de construcție, sesizate de locatarii apartamentului ***** din str. ***** (f. 1 din dosarul administrativ).

Cu atât mai mult, referitor la respectarea limitelor competenței atribuite autorității publice și sistarea lucrărilor de construcție, instanța reține următoarele prevederi legale.

Potrivit prevederilor pct.4 din Regulamentul privind modul de exercitare a controlului de stat al calităţii în construcţii aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 360 din 25 iunie 1996 cu privire la controlul de stat a calității în construcții, controlul de stat al calităţii în construcţii este exercitat de către Inspectoratul Naţional pentru Supraveghere Tehnică, conform prevederilor Legii nr.721-XIII din 2 februarie 1996 privind calitatea în construcţii. Inspectoratul Naţional pentru Supraveghere Tehnică este în drept să organizeze controale complexe cu participarea reprezentanţilor organelor specializate de control de stat, conform Hotărîrii Guvernului nr.862 din 26 iulie 2004.

Conform pct. 27 subpct. a), b) din Hotărârea Guvernului cu privire la controlul de stat al calității în construcții nr. 360 din 25 iunie 1996, în cazul în care în urma controlului au fost depistate încălcări ale legislaţiei în construcţii, executarea lucrărilor cu abateri de la documentaţia de proiect, sau cerinţele normativelor în vigoare, producerea şi livrarea materialelor şi articolelor pentru construcţii, care nu corespund cerinţelor standardelor, inspectorul, responsabil de control, ia decizia de aplicare a măsurilor de lichidare a neconformităţilor depistate, care pot fi următoarele: înmînarea prescripţiei subiectului controlat cu cerinţe de lichidare a neconformităţilor; sistarea lucrărilor de construcţii executate cu abateri de la documentaţia de proiect sau cerinţele normativelor în vigoare.

Reieșind din prevederile art. 21 alin. (2) din Legea nr. 721 din 02.02.1996 privind calitatea în construcții, controlul de stat al calităţii în construcţii se exercită de către Inspectoratul Naţional pentru Supraveghere Tehnică.

Subsecvent, instanța remarcă că, potrivit pct. 12 subpct. 2 din Regulamentul cu privire la organizarea şi funcţionarea Inspectoratului Naţional pentru Supraveghere Tehnică, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.391 din 14.06.2023, În conformitate cu domeniile de activitate şi funcţiile stabilite în prezentul Regulament, Inspectoratul exercită următoarele atribuţii: 2) în domeniul construcţiilor şi urbanismului: i) solicită, la depistarea construcţiilor neautorizate sau a intervenţiilor neautorizate la construcţiile existente, sistarea lucrărilor până la luarea deciziei definitive; j) emite prescripţii privind înlăturarea încălcărilor cerinţelor prevăzute de cadrul normativ din domeniul construcţiilor şi urbanismului, verifică executarea efectivă a acestora.

Raportând la caz normele sus-citate în coroborare cu constatările expuse, instanţa de judecată evidențiază că, Inspectoratul Naţional pentru Supraveghere Tehnică are dreptul să suspende lucrările de construcție şi reconstrucție a obiectivelor dacă s-au constatat abateri de la documentația de proiect sau executarea lucrărilor de construcție neautorizate.

Astfel, dat fiind faptul că Inspectoratul Naţional pentru Supraveghere Tehnică a

fost sesizat de către persoanele terțe Matveev Carolina și Rotaru Ștefănița-Victoria care sunt vecini cu reclamantul cu privire la stoparea lucrărilor de demolare și construcție, Inspectoratul Naţional pentru Supraveghere Tehnică în vederea verificării faptelor invocate în sesizare, s-au deplasat la fața locului iar potrivit actului de inspectare nr.19/13126/23 din 01.12.2023 emis de inspectorii principali ai INST, Ralea Tudor și Octavian Harabagiu, în rezultatul inspectării bunului imobil la fața locului, s-a constatat că au fost executate lucrări de demolare a pereților exteriori portanți, exteriori de la fațada construcției, lateral stânga și posterior, precum și a pereților interiori din cadrul apartamentului *****. De asemenea se execută lucrări de construire și anume: executarea lucrărilor de armare/betonare a coloanelor; lucrări de zidire a peretelui posterior; lucrări de armare a planșeului nou din contul demolării acoperișului și planșeului vechi. Dimensiunile pe interior a încăperii reconstruite sunt de aproximativ 7,0 x 4,5 metri, ce constituie suprafața totală interioară de aproximativ 31,5 metri pătrați. Faptele contravin preevderilor art.26 lit.d) al Legii nr.721/1996, art.1 alin.(2), art.17 al Legii nr.163/2010. S-a propus sistarea lucrărilor neautorizate până la obținerea actelor permisive conform Legii nr.163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție (f. 20-20 verso din dosarul administrativ).

Ca urmare, Inspectoratul Naţional pentru Supraveghere Tehnică a emis prescripția nr.00072 din 08.12.2023, emisă de inspectorii principali ai INST, Ralea Tudor și Bacilo Leonid, potrivit căreia în rezultatul verificărilor cu ieșire la fața locului la obiectivul din str. *****, apartamentul *****, sect. Centru, mun.Chișinău, s-a constatat că au fost demolați pereții interiori și exteriori, precum și acoperișul cu dimensiunile aproximative 6,0 x 4,0 metri a construcției cu numărul cadastral ***** pe porțiunea ocupată de apartamentul *****. La moment se execută lucrări de construcție-montaj a planșeului la cota aproximativă (+3) fără acte permisive eliberate în modul corespunzător. Lucrările de construcție-montaj se execută în lipsa persoanelor atestate în domeniul construcțiilor. Reconstrucția imobilului menționat se execută în curtea comună, fără respectarea cerințelor minime în construcții, fără montarea gardului de protecție, care ar proteja viața și sănătatea locatarilor din curtea comună. Faptele contravin prevederilor art.22 alin.(1), pct.b) d), g) și h) al Legii nr.721 din 02.02.1996 privind calitatea în construcții și art.1 alin.(2) al Legii nr.163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție. S-a prescris: În regim de urgență de efectuat expertiza tehnică a construcției conform Hotărîrii Guvernului nr.936 din 01.09.2006, publicată în Monitorul Oficial. De obținut actele permisive conform prevederilor Legii nr.163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție. După obținerea actelor permisive de informat Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică. Ca măsuri restrictive: S-a sistat toate tipurile de lucrări de construcție. Neîndeplinirea prescripției se sancționează conform art.177 alin.(4) lit.f) Cod contravențional (f. 43-43 verso din dosarul administrativ).

Instanța reține că reclamantul Buruiană Simion a făcut cunoștință cu prescripția nr.00072 din 08.12.2023, aceasta a fost întocmită în prezența ultimului, fapt ce se atestă prin înscripție de pe prescripție a reclamantului care a menționat că nu încalcă nimic.

Instanța denotă că, potrivit art.12 alin.(1) din Legea privind autorizarea executării

lucrărilor de construcţie nr. 163 din 09.07.2010 (în vigoare la momentul emiterii actului contestat), (1) Autorizaţia de construire (anexa nr.3) se emite de către primarul unităţii administrativ-teritoriale în baza cererii proprietarului, în baza cererii deţinătorului dreptului de superficie asupra terenului, cu acordul scris al proprietarului terenului, iar în cazul reţelelor inginereşti şi de comunicaţii electronice şi al elementelor de infrastructură asociată acestor reţele – în baza cererii investitorului/beneficiarului sau a furnizorului de reţele publice de comunicaţii electronice (anexa nr.31), în care se indică locul amplasării imobilului/terenului, în cel mult 30 de zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia. La cerere se anexează următoarele documente: a) acordul autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de construcţie şi în perioada exploatării obiectului construit, iar în cazul construcţiei reţelelor inginereşti şi de comunicaţii electronice şi a elementelor de infrastructură asociată acestor reţele – acordul titularului dreptului de proprietate sau de administrare asupra imobilului/terenului ce urmează a fi utilizat pentru construcţie; b) certificatul de urbanism pentru proiectare sau certificatul constatator, în cazul aplicării principiului aprobării tacite; c) extrasul din documentaţia de proiect, cuprinzând memoriul explicativ, planul general (plan de situaţie, plan trasare), faţadele, soluţiile cromatice, proiectul de organizare a executării lucrărilor de construcţie.

În acest context, instanța constată că lucrările de demolare/desființare și lucrările de construcție, au fost executate de către reclamanatul Buruiană Simion fără a dispune de careva acte permisive în acest sens, or reclamantul nu a prezentat în cadrul examinării cauzei careva act permisiv: proiect, certificat de urbanism, autorizație de construire.

Totodată, prin scrisoarea Primăriei mun.Chișinău nr.2-03/1-3282 din 03.01.2024, la demersul Inspectoratului Național Pentru Supraveghere Tehnică nr. 4734/23 din 20.12.2023, a informat că acte permisive pentru proiectare/construire a apartamentului ***** din str.*****, nu sunt înregistrate (f.54 din dosarul administrativ).

În sensul enunțat, instanța consideră nefondat argumentul avocatului reclamantului prin care afirmă că ultimul a efectuat lucrări de „reparație” și reclamantul de fapt a înlocuit acoperișul, a întărit peretele frontal dinspre curte și l-a tencuit atît pe interior cât și pe exterior, precum și a demolat pereții ce constituiau sistemul tehnico sanitar, iar pentru aceste lucrări nu este necesară autorizația în construcție și expertiză, deoarece ele nu modifică structura de rezistență.

Or, potrivit actelor de inspecție precum și prescripția contestată de către Inspectorat s-a stabilit în urma cercetărilor la fața locului că: „în rezultatul verificărilor cu ieșire la fața locului la obiectivul din str. *****, apartamentul *****, sect. Centru, mun.Chișinău, s-a constatat că **au fost demolați pereții interiori și exteriori, precum și acoperișul cu dimensiunile aproximative 6,0 x 4,0 metri a construcției cu numărul cadastral ***** pe porțiunea ocupată de apartamentul *****. La moment se execută lucrări de construcție-montaj a planșeului la cota aproximativă (+3)** fără acte permisive eliberate în modul corespunzător. Lucrările de construcție-montaj se execută în lipsa persoanelor atestate în domeniul construcțiilor. Reconstrucția imobilului menționat se execută în curtea comună, fără respectarea cerințelor minime în construcții, fără montarea gardului de protecție, care ar proteja viața și sănătatea locatarilor din curtea comună (f.

43-43 verso din dosarul administrativ).

Mai mult ca atât, potrivit fotografiilor anexate la dosarul administrativ, se observă cu certitudine că lucrările executate, nici pe departe nu corespun unei „reparații" ci demolării construcției parțial cu efectuarea noilor lucrări de construcție, lucrări de demolare a pereților interiori, ridicare a planșeului (+3) și efectuarea construcției de tip mansardă (f.30-41, 45-52 din dosarul administrativ).

Totodată, instanța reține că în Art.14 alin.(1) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcţie nr. 163 din 09.07.2010 (în vigoare la momentul emiterii actului contestat), statua: Se pot executa fără certificat de urbanism pentru proiectare şi fără autorizaţie de construire lucrările care nu modifică structura de rezistenţă, aspectul exterior, caracteristicile iniţiale ale construcţiilor şi ale instalaţiilor aferente. Din categoria acestor lucrări fac parte: a) reparaţii pentru împrejmuiri, acoperişuri, învelitori sau terase, dacă nu se modifică forma acestora; b) înlocuiri şi reparaţii ale pardoselelor, pieselor de tîmplărie interioare şi exterioare, dacă se păstrează forma şi dimensiunile golurilor; c) lucrări de finisări interioare; d) lucrări de finisări exterioare, dacă nu se modifică elementele de faţadă şi soluţiile cromatice; e) înlocuiri sau reparaţii ale sobelor, instalaţiilor, sistemelor, echipamentului şi utilajului tehnico-sanitar din interiorul clădirilor; f) înlocuiri sau reparaţii la branşamente exterioare, aferente construcţiilor, în limitele proprietăţii; l) construcţii auxiliare, anexe cu suprafaţa construită de pînă la 15 m2 la casele de locuit particulare, amplasate pe terenuri private; m) instalarea reţelelor inginereşti şi de comunicaţii electronice şi a elementelor de infrastructură asociată acestor reţele (instalaţii provizorii, formate din elemente uşor demontabile) pe imobilele, construcţiile şi instalaţiile existente ori în interiorul acestora, inclusiv canalizarea subterană existentă pentru cabluri, cu excepţia cazurilor în care instalarea acestora presupune intervenţii în structura de rezistenţă, pozări subterane noi şi instalarea sau construcţia unor structuri de suport cu fundaţii ataşate permanent la teren (piloni, grinzi, console).

Având în vedere normele de drept menționate supra, instanța conchide că, lucrările de demolare a pereților interiori și exteriori, precum și acoperișul cu dimensiunile aproximative 6,0 x 4,0 metri a construcției cu numărul cadastral ***** pe porțiunea ocupată de apartamentul *****, executarea lucrărilor de construcție-montaj a planșeului la cota aproximativă (+3), construirea etajului II, etaj de tip mansardă, executat din carcasă din lemn, cu acoperiș din lemn și țiglă metalică, fapt constatat de către INST, precum și se evidențiază prin pozele anexate la dosarul administrativ, nicidecum nu se încadrează în prevederile art.14 alin.(1) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcţie nr. 163 din 09.07.2010 (în vigoare la momentul emiterii actului contestat) ca lucrări care nu modifică structura de rezistenţă, aspectul exterior, caracteristicile iniţiale ale construcţiilor şi ale instalaţiilor aferente, care ar putea fi executate fără certificat de urbanism pentru proiectare şi fără autorizaţie de construire.

Totodată, instanța reține că art.12 alin.(1) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcţie nr. 163 din 09.07.2010 (în vigoare la momentul emiterii actului contestat), statua că (1) Autorizaţia de construire (anexa nr.3) se emite de către primarul unităţii administrativ-teritoriale în baza cererii proprietarului, în baza cererii deţinătorului

dreptului de superficie asupra terenului, cu acordul scris al proprietarului terenului, iar în cazul reţelelor inginereşti şi de comunicaţii electronice şi al elementelor de infrastructură asociată acestor reţele – în baza cererii investitorului/beneficiarului sau a furnizorului de reţele publice de comunicaţii electronice (anexa nr.31), în care se indică locul amplasării imobilului/terenului, în cel mult 30 de zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia. La cerere se anexează următoarele documente: a) **acordul autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de construcţie şi în perioada exploatării obiectului construit.**

Având în vedere normele de drept menționate supra, instanța conchide că, apartamentul reclamantului ***** din str.***** în care s-au demarat lucrări de construcție, este vecin cu apartamentele persoanelor terțe Rotaru Ștefăniță-Victoria, apartamentul ***** și Matveev Carolina, apartamentul *****, care nu au dat acordul reclamantului pentru efectuarea lucrărilor de construcție/reconstrucție, astfel fiind încălcate prevederile art. 12 alin. (1) lit. a) din Legea 163 din 09.07.2010. Prin urmare, în baza art. 28 alin. (1) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, lucrările de construcție/reconstrucție efectuate de reclamant au fost considerate neautorizate, care cad sub incidența art. 177 din Cod Contravențional. Respectiv, prin prescripția specificată s-a sistat toate tipurile de lucrări de construcție. Neîndeplinirea prescripției se sancționează conform art.177 alin.(4) lit.f) Cod contravențional (f.43-43 verso din dosarul administrativ).

Cu referire la argumentele reprezentantului reclamantului privind lipsa justificării în prescripția emisă de INST de a efectua expertiza, instanța constată că în actul administrativ contestat-prescripția INST nr.00772 din 08.12.2023, în rezultatul verificărilor la fața locului, inspectorii INST au stabilit că lucrările în construcție sunt executate în lipsa persoanelor atestate în domeniul construcțiilor. De altfel, reprezentantul reclamantului în cadrul ședinței de judecată a declarat că lucrările erau executate de către reclamant sau verișorii lui.

În acest context, instanța reține că potrivit Regulamentului privind expertiza tehnică în construcţii aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.936 din 16 august 2006, prevede la pct.6 că **expertizele tehnice se efectuează la solicitarea** proprietarilor, utilizatorilor de construcţii, organului central de specialitate al administraţiei publice în domeniul construcţiilor, **Inspectoratului Naţional pentru Supraveghere Tehnică**, autorităţilor administraţiei publice locale şi organelor de drept.

Pct. 7 lit.a) din același Regulament prevede că expertiza tehnică în construcţii (lucrări de construcţii) se efectuează în scopul: a) evaluării stării tehnice a construcţiilor şi aducerii acestora în conformitate cu cerinţele normative în vigoare.

Iar pct.14 din Regulament stabilește că expertiza tehnică a construcţiilor existente se efectuează în toate cazurile cînd poate surveni o diminuare a indicilor tehnici de calitate, a rezistenţei şi stabilităţii elementelor portante sau a structurii de rezistenţă în ansamblu (tasări neuniforme şi inundaţii ale fundaţiilor, coroziunea materialelor, supraîncărcări, retehnologizări, schimbarea destinaţiei, reconstrucţii, supraetajări şi alte activităţi).

Astfel, având în vedere că de către inspectorii INST s-a constatat efectuarea lucrărilor de construcție la apartamentul ***** din str. Alexei Șciusev de către reclamantul Buruiană Simion fără acte permisive în acest sens, lucrări executate în lipsa persoanelor autorizate în domeniul construcțiilor, instanța consideră corect cerințele inspectorilor INST cu privire la efectuarea expertizei tehnică în construcții, or prin prisma prevederilor legale enunțate mai sus, Inspectoratul Naţional pentru Supraveghere Tehnică dispune de dreptul de a solicita efectuarea expertizei tehnice în scopul evaluării stării tehnice a construcţiilor şi aducerii acestora în conformitate cu cerinţele normative în vigoare.

În concluzia celor specificate supra, în circumstanțele relevate și în contextul normelor de drept enunțate, având în vedere cele relatate instanța reține că, actul administrativ contestat de către reclamantul Buruiană Simion, este emis legal de un organ competent, conform procedurii stabilite, or conform pct.12 alin.(2) al Regulamentului cu privire la organizarea şi funcţionarea Inspectoratului Naţional pentru Supraveghere Tehnică, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.391 din 14.06.2023, Inspectoratul exercită următoarele atribuţii: 2) în domeniul construcţiilor şi urbanismului: a) realizează controlul de stat al componentelor sistemului calităţii în construcţii; b) realizează controlul implementării documentaţiei de amenajare a teritoriului şi urbanism; c) realizează controlul de stat al calităţii lucrărilor de construcţie; h) examinează şi constată cazurile de execuţie a construcţiilor neautorizate sau a intervenţiilor neautorizate la construcţiile existente; i) solicită, la depistarea construcţiilor neautorizate sau a intervenţiilor neautorizate la construcţiile existente, sistarea lucrărilor până la luarea deciziei definitive; j) emite prescripţii privind înlăturarea încălcărilor cerinţelor prevăzute de cadrul normativ din domeniul construcţiilor şi urbanismului, verifică executarea efectivă a acestora.

Astfel, Inspectoratului Naţional pentru Supraveghere Tehnică are obligația să inspecteze și să identifice persoana/proprietarul care a ridicat construcția ilegală, căruia îi înmânează prescripția privind suspendarea lucrărilor neautorizate, demolarea, demontarea, evacuarea și aducerea terenului/construcției la forma inițială.

În conformitate cu prevederile art. 16 din Codul administrativ, dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală. Exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare.

Conform art.137 al Codului administrativ, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Daca autoritatea publică poate decide discreționar şi doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale. Stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de

exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare.

Pe cale de consecință, instanța de judecată reține că, autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar în corespundere cu cadrul normativ în vigoare, optând pentru soluția posibilă corespunzătoare scopului legii și aplicând o dispoziție legală. Or, reclamantul Buruiană Simion nu a adus argumente și nu a prezentat probe care să răstoarne faptele constatate de Inspectoratul Naţional pentru Supraveghere Tehnică în actul emis, și anume, prescripția nr. 00072 din 08.12.2023, iar argumentele invocate de reprezentantul reclamantului, inclusiv inscripția abreviată a instituției pe care o reprezintă inspectorii în actul contestat, nu confirmă în careva mod ilegalitatea și netemeinicia prescripției contestate.

În acest sens, instanța conchide asupra netemeiniciei pretențiilor din acțiunea înaintată de reclamantul Buruiană Simion privind anularea prescripției nr.00072 din 08.12.2023, așa cum, conform circumstanțelor expuse supra și prevederilor legale enunțate se constată cu certitudine că, de către Inspectoratul Naţional pentru Supraveghere Tehnică au fost respectate condițiile legale la emiterea prescripției contestate. Or, alegațiile invocate în acțiunea înaintată de către reclamantul Buruiană Simion nu și-au găsit confirmare în cadrul examinării cauzei și au fost combătute prin probele și argumentele prezentate de autoritatea pârâtă.

Conform art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)–e).

Verificând legalitatea actului administrativ contestat, și anume a prescripției nr. 00072 din 08.12.2023, instanța constată că, actul specificat, este legal. Or, de către autoritatea pârâtă, a fost respectată procedura de emitere, a fost emis în conformitate cu competențele și normele materiale, în conformitate cu legislația în vigoare, iar asupra oportunității actului administrativ, instanța de contencios nu se va expune, deoarece aceasta ar constitui o subrogare în competențele autorității publice.

În conformitate cu art. 26 din Codul administrativ, orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

În concluzia celor indicate supra, reieșind din circumstanțele de fapt constatate supra, coroborate cu normele de drept relevante situației din speță, instanța de judecată consideră necesar a respinge, ca neîntemeiată, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Buruiană Simion împotriva Inspectoratului General pentru Supraveghere Tehnică şi Ministerul Infrastructurii şi Dezvoltării Regionale a RM, cu participarea terților Matveev Carolina şi Rotaru Ştefăniţa-Victoria privind anularea prescripției nr.00072 din 08.12.2023, întocmită de inspectorii Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică în privința lui Simion Buruiană; anularea deciziei nr.272/24 din

23.01.2024 adoptată în procedură prealabilă; anularea refuzului autorității ierarhic superioară Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale de a adopta decizia definitivă și a admite cererea prealabilă, or, autoritatea pârâtă prin argumentele și probele anexate la materialele cauzei a demonstrat în ședința de judecată legalitatea actelor contestate, iar reclamantul nu a invocat în susținerea poziției sale careva probe pertinente, concludente și utile, care în ansamblul lor ar demonstra necesitatea anulării actului administrativ contestat și admiterea cerințelor înaintate.

Conform prevederilor art.art.224 alin.(1) lit.f), 232 din Codul administrativ al Republicii Moldova; art.art.236-241 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E:

Acțiunea în contencios administrativ a reclamantului Buruiană Simion împotriva Inspectoratului General pentru Supraveghere Tehnică şi Ministerul Infrastructurii şi Dezvoltării Regionale a RM, cu participarea terților Matveev Carolina şi Rotaru Ştefăniţa- Victoria privind obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Râşcani (adresa: mun.Chișinău, str.Kiev, 3).

Președintele ședinței
Judecător Bagrin Lucia

Copia corespunde originalului